

Japansk østersboresnegl (*Ocenebrellus inornatus*)

Videnskabeligt navn: *Ocenebrellus inornatus*

Synonymer: : *Murex inornatus*. Liste over samtlige synonymer findes i WoRMS (World Register of Marine Species, Aphia ID 578702)²

Kaldenavn: Japansk østersboresnegl

Status i Danmark: Invasiv

Beskrivelse

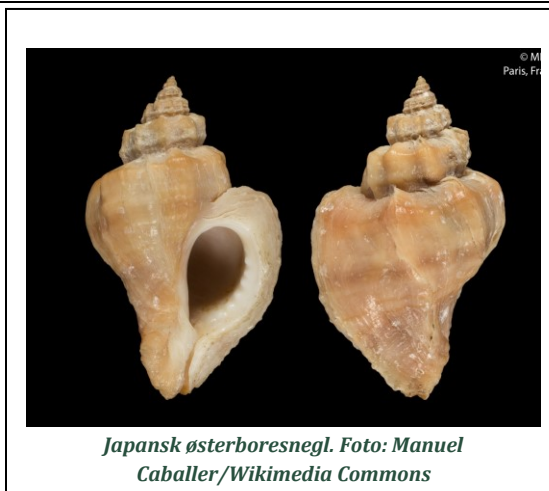
Japansk østersboresnegl er et rovdyr, der borer hul i byttedyrenes skal med dens raspetunge. Byttedyrene er primært østers. Den udskiller syre, som hjælper med at opløse og dermed lette boringen igennem muslingeskallen. Når skallen er gennemboret udskilles fordøjelsesenzymer til at fordøje og langsomt æde byttedyret, hvilket kan tage op til en uge. Japansk østersboresnegl kan kun gennembore skaller, der er tyndere end længden af deres raspetunge, og føden er derved begrænset til mindre østers og andre muslinger³. Skalhøjden af japansk østersboresnegl er hos voksne individer i Europa mellem 45 og 53 mm, skallen er tyk og har spiralskulptur¹, men kan variere meget, hvilket bidrager til forvekslingen imellem arter³. Japansk østersboresnegls levesteder er grus- og mudderbund. Sædvanligvis optræder den i forbindelse med østers, ned til ca. 6 m's dybde. Den tåler kolde vintre, og er observeret på saliniteter imellem 18 og 40 ‰³.

Forvekslingsmuligheder

Japansk østersboresnegl kan forveksles med den vesteuropæiske skællet pigneg, *Ocenebra erinacea*. De to arter er vanskelige at skelne fra hinanden baseret på morfologiske træk, og derfor er det ofte nødvendigt at benytte sig af molekylær identifikation^{1,5}. Dette betyder også, at de to arters udbredelse i de danske farvande er meget usikker. For en sikker artsbestemmelse af japansk østersboresnegl kræves DNA analyse.

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Japansk østersboresnegl findes naturligt fra det nordlige Kina, Korea og til alle havene omkring Japan. Japansk østersboresnegl blev først opdaget udenfor sit naturlige udbredelsesområde i 1924 i Puget Sound, Washington State. Den blev først registreret i Europa i 1995 ved atlantehavskysten af Frankrig, hvorfra den har spredt sig nordpå. Den blev registreret i Normandiet i 2003 og i Holland (Oosterschelde) i 2007. Japansk østersboresnegl formodes at være indført til Danmark sammen med østers importeret fra Frankrig til Limfjorden, og blev her registreret og artsverificeret i 2007¹.

Både japansk østersboresnegl og den hjemmehørende skællede pignegl er kun registreret i Limfjorden⁷. Da arterne ikke kan adskilles på morfologiske karakterer er der usikkerhed om hvilken art, der reelt er observeret. Det samme gør sig sandsynligvis også gældende for artsregistreringer i NOVANA⁴.

Datagrundlag for artens invasive status i Danmark

Vi benytter en skala fra 0-3 til at vurdere arterne i forhold til de seks parametre: spredningspotentiale, levestedets bevarings- og naturværdi, påvirkningen på hjemmehørende arter, påvirkning på økosystemfunktioner, økonomiske effekter og helbredseffekter. 0 svarer til ingen, 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj påvirkning. Kvaliteten af data, der ligger til grund for vurderingen, angives på en firetrins skala: meget sikker (empiriske, kvantitative data for arten), sikker (overvejende kvalitative data for arten), middel (udelukkende kvalitative data), usikker (få eller ingen data).

	Sprednings- potentiale	Levestedets bevarings- og naturværdi	Påvirkning af hjemme- hørende arter	Påvirkning af økosystem- funktioner	Økonomiske effekter	Helbreds effekter
Score	1	2	2	1	1	1
Datakvalitet	sikker	middel	middel	middel	sikker	middel

Spredningspotentiale: 1 (lav). Spredningspotentialet for japansk østersboresnegl er vurderet til lav. Japansk østersboresnegl har lav fekunditet og har ikke et frit svømmende larvestadie¹, men spredes sandsynligvis med østers, hvor ægkapsler sidder fast på skallerne, eller substrat for disse.

Levestedets bevarings- og naturværdi: 2 (middel). Levestedets bevarings- og naturværdi for japansk østersboresnegl er på baggrund af forsigtighedsprincippet vurderet til middel. I Limfjorden er den tidligere primært registreret i områder med mange europæiske østers *Ostrea edulis*¹, som forekommer her. Japansk østersboresnegl kan også prædere på stillehavsøsters, *Magallana gigas*, hvis udbredelse stiger i mange marine områder i Danmark.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 2 (middel). Påvirkning af hjemmehørende arter er vurderet til middel. I Frankrig, Holland og Belgien spiser den japanske østersboresnegl for det meste de indførte stillehavsøsters (*M. gigas*) og den almindelige blåmusling (*Mytilus edulis*), den kan dog også prædere på andre muslingearter og rurer. I Vestfrankrig er der set eksempel på, at den 25-30 år efter dens introduktion er ved at udkonkurrere skællede pignegl (*Ocenebra erinacea*)¹.

Påvirkning af økosystemfunktioner: 1 (lav). Påvirkning af økosystemfunktioner er vurderet lav på baggrund af forsigtighedsprincippet, da der mangler undersøgelser, der belyser dette.

Økonomiske effekter: 1 (lav). De økonomiske effekter for japansk østersboresnegl er på baggrund af forsigtighedsprincippet vurderet til lav, da arten potentielt kan have betydning for østersfiskeri

og eventuelt opdræt. I Frankrig har den forårsaget betydelig skade og udgør en trussel mod østersfarme¹.

Helbredseffekter: 1 (lav). Helbredseffekterne for japansk østersboresnegl vurderes af forsigtighedsprincippet at være lav.

Kilder

- ¹ Lützen, J., Faasse, M., Gittenberger, A., Glenner, H. and Hoffmann, E. 2012. The Japanese oyster drill *Ocenebrellus inornatus* (Récluz, 1851) (Mollusca, Gastropoda, Muricidae), introduced to the Limfjord, Denmark. *Aquatic Invasions* 7 (2): 181–191.
- ² [WoRMS Editorial Board](#) 2022. World Register of Marine Species. Available from <https://www.marinespecies.org> at VLIZ. (besøgt 25. april 2022).
- ³ Fofonoff PW, Ruiz GM, Steves B, Simkanin C, & Carlton JT. 2018. National Exotic Marine and Estuarine Species Information System. <http://invasions.si.edu/nemesis> (besøgt 25. april 2022).
- ⁴ Det nationale Overvågningsprogram. <https://mst.dk/natur-vand/overvaagning-af-vand-og-natur/hav-og-fjord/> (besøgt 25. april 2022).
- ⁵ Hayward, P.J. & Ryland, J.S., 2017. Handbook of the marine fauna of the British Isles and North-West Europe. Clarendon Press, Oxford.
- ⁶ [Naturbasen.dk](#) (besøgt 25. april 2022).
- ⁷ Jensen, K.R. and Hoffmann, E. 2007. Ny rovsnegl i Limfjorden. *Dyr i Natur og Museum* 2007, nr. 1: 7-9. (in Danish) [New predatory gastropod in the Limfjord] <http://jydsknaturhistorisk.dk/Florafauna/FloraogFauna2010-3.pdf>.